

Prof. Dr. Ömer EKMEKÇİ
Prof. Dr. Başak BAYSAL
Dr. Öğr. Üyesi İrem YAYVAK NAMLI

UYGULAMALI
TAZMİNAT HUKUKU

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR LİSTESİ	XIX

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL ESASLAR

I. HAKSIZ FİİLİN UNSURLARI	5
A. Genel Olarak	5
B. Kusur	6
1. Kusurun Türleri.....	6
2. Kusur Ehliyeti	8
C. Hukuka Aykırılık	9
1. Genel Olarak.....	9
2. Fiil (Eylem).....	10
3. Hukuka Aykırılığın Tespiti	10
4. Hukuka Uygunluk Nedenleri	12
a. Genel Olarak.....	12
b. Zarar Görenin Rızası	13
c. Haklı Savunma.....	16
d. Hakkın Kendi Gücüyle Korunması	17

e. Zorunluluk Hâli.....	19
f. Kanunun Verdiği Yetki	21
g. Üstün Nitelikte Özel Veya Kamusal Yarar	22
5. Ahlaka Aykırı Fiilden Sorumluluk (TBK m. 49/II).....	23
a. Genel Olarak.....	23
b. Şartlar	25
D. Zarar	26
1. Genel Olarak.....	26
2. Manevi Zarar	27
E. Nedensellik Bağı	28
1. Genel Olarak	28
2. Nedensellik Bağının Kesilmesi	29
a. Genel Olarak	29
b. Mücbir Sebep.....	30
c. Zarar Görenin Kusuru	31
d. Üçüncü Kişinin Kusuru	33
II. KUSURSUZ SORUMLULUK HÂLLERİ	34
A. Genel Olarak.....	34
B. Hakkaniyet Sorumluluğu	37
C. Özen Sorumluluğu.....	39
1. Genel Olarak.....	39
2. Çalıştıranın Sorumluluğu	39
3. Organizasyon Sorumluluğu	42
D. Ağırlaştırılmış Sebep Sorumluluğu	43
1. Genel Olarak.....	43
2. Yapı Malikinin Sorumluluğu	44
3. İmalatçının Sorumluluğu	45
E. Tehlike Sorumluluğu.....	51
1. Genel Olarak.....	52
2. Önemli Ölçüde Tehlike Arz Eden İşletmelerin Sorumluluğu	52

a. Genel Olarak.....	52
b. Şartları.....	53
c. Sonuçları	54
3. Diğer Bazı Tehlike Sorumluluğu Düzenlemeleri	55
a. Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğu	55
b. Sivil Hava Aracını İşletenin Sorumluluğu	58
c. Çevreyi Kirletenlerin ve Çevreye Zarar Verenlerin Sebep Oldukları Kirlenme Ve Bozulmadan Doğan Zararlardan Sorumluluk	59
III. HAKSIZ FİLDEN DOĞAN BORÇ İLİŞKİSİNİN SONUÇLARI	61
A. Genel Olarak.....	61
B. Maddi Zararın Belirlenmesi	62
1. Genel Olarak	62
2. TBK m. 50	62
3. Maddi Zararın Denkleştirilmesi	67
4. Bedensel Zarar ve Ölüm	70
a. Genel Olarak	70
b. Bedensel Zarar	71
aa. Genel Olarak	71
bb. Tedavi Giderleri	72
cc. Bakım Masrafları	73
dd. Kazanç Kaybı.....	74
5. Çalışma Gücünün Azalmasından Ya Da Yitirilmesinden Doğan Kayıplar (İş Gücü Kaybı)	76
6. Ekonomik Geleceğin Sarsılmasından Doğan Kayıplar...85	
7. Beden Bütünlüğünün İhlâlinde Ortaya Çıkan Zararlara İlişkin Tazminat Hükümünün Değiştirilmesi ..89	
C. Ölüm ve Destekten Yoksun Kalma Zararı.....	90
1. Genel Olarak.....	90
2. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı	91
3. Cenaze Giderleri ve Ölümüne Kadar Ortaya Çıkan Diğer Maddi Zarar Kalemleri	94

D.	Maddi Tazminatın Belirlenmesi.....	95
1.	Genel Olarak	95
2.	Maddi Tazminatın Ödenme Biçimi	97
3.	Maddi Tazminatın Kapsamı.....	99
a.	Genel Olarak.....	99
b.	Durumun Gereği.....	100
c.	Kusurun Ağırlığı.....	103
d.	Zarar Görenin Rızası	104
e.	Zarar Görenin Kusuru	105
E.	Müteselsil Sorumluluk.....	110
1.	Genel Olarak	110
2.	TBK m. 61 Uyarınca Müteselsil Sorumluluğun Doğumu	110
3.	TBK m. 61 Uyarınca Müteselsil Sorumluluğun Sonuçları	111
a.	Genel Olarak.....	111
b.	Dış İlişki	111
c.	İç İlişki.....	112
F.	Temerrüt ve Zamanaşımı	113
1.	Temerrüt.....	113
a.	Temerrüt Anı ve Temerrüt Faizi.....	113
b.	Temerrüt İhtarı	114
2.	Zamanaşımı.....	115
a.	Genel Olarak.....	115
b.	İki Yıllık Normal Süre	116
c.	On Yıllık Mutlak Süre	117
d.	Olağanüstü Süre	117
G.	Yetkili ve Görevli Mahkeme	118

İKİNCİ BÖLÜM
BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN MADDİ
TAZMİNAT VE DESTEKTEN YOKSUN
KALMA TAZMİNATI HESAPLAMASINDA
GENEL ESASLAR

I. GENEL OLARAK.....	121
II. MADDİ TAZMİNAT HESABINDA DİKKATE ALINAN	
UNSURLAR.....	122
A. Tazminat Hesabında Dikkate Alınan Dönemler.....	122
1. Aktif Dönem.....	122
a. İşlemiş (Bilinen) Aktif Dönem	126
b. İşleyecek (Bilinmeyen) Aktif Dönem.....	126
2. Pasif Dönem.....	128
B. Haksız Fiilin Gerçekleştiği Tarih İle Hüküm Tarihi.....	133
C. Haksız Fiil Mağdurunun/ Müteveffanın Yaşı İle	
Muhtemel Yaşam Süresi.....	133
D. Cinsiyet ile Muhtemel Çalışma Süresi.....	134
1. Genel Olarak.....	134
2. Bakiye Yaşam Süresi ve Hesaplanmasında Dikkate	
Alınacak Yaşam Tabloları	135
a. Bakiye Yaşam Süresi Kavramı	135
b. Yaşam (Mortality) Tabloları	135
aa. PMF-1931 Yaşam Tablosu.....	136
bb. CSO-1980 Yaşam Tablosu.....	138
cc. TRH-2010 Yaşam Tablosu	141
E. Ücret.....	144
F. Maluliyet Oranı	146
G. Kusur Oranı.....	149
III. DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI	
HESABINDA DİKKATE ALINAN UNSURLAR.....	159
A. Destek Gören/Hak Sahibi Sıfatına Sahip Olmak.....	159
B. Destek Sıfatına Sahip Olmak.....	162

1. Destek Kavramı ve Türleri.....	162
a. Fiili Destek (Gerçek Destek)	164
b. Muhtemel Destek (Farazi Destek)	166
2. Destek Sayılabilecek Kişiler.....	168
a. Eş	168
b. Anne ve Baba	174
c. Çocuklar	176
d. Kardeşler.....	184
e. Destek Sayılabilecek Diğer Kişiler	186
C. Tazminat Hesabında Dikkate Alınan Dönemler.....	187
D. Kaza ve Hüküm Tarihi.....	187
E. Cinsiyet ile Muhtemel Çalışma Süresi	188
F. Destekten Yoksunluk Süresi ve Bu Süreye Etki Eden Faktörler	189
1. Destekten Yoksunluk Süresinin Tespitinde Genel Kural: Ölenin Bakiye Yaşam Süresi İle Sınırlı Hesaplama.....	189
2. Destekten Yoksunluk Süresine Etki Eden Faktörler	189
a. Eşin Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	190
aa. Destegın Hak Sahibi Eşten Yaşça Küçük Olması.....	190
bb. Tekrar Evlenmenin Gerçekleşmesi	190
b. Çocukların Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	193
c. Anne ve Babanın Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	194
d. Kardeşlerin Destekten Yoksun Kaldığı Sürenin Hesabı.....	195
G. Tazminat Hesabına Esas Kazanç/Gelir	195
H. Destek Yaşasaydı Kazancından/ Gelirinden Kendisine Ayıracağı Oran	200
I. Kusur Oranı.....	200

J.	Tazminat Hesabında Destek Payları.....	205
1.	Temel Esaslar.....	205
2.	Eş ve Çocukların Hak Sahibi Olması Halinde.....	206
3.	Anne ve Babanın Hak Sahibi Olması Halinde.....	209
4.	Kardeşler veya Diğer Hak Sahipleri Bakımından.....	210
IV.	TAZMİNATTAN İNDİRİM YAPILMASI VE İNDİRİM KALEMLERİ	210
A.	Evlenme İhtimali İndirimi.....	211
B.	SGK Tarafından Yapılan Ödemeler	215
C.	Yetiştirme Gideri.....	220
D.	Sigorta Şirketlerince Ödenen Tazminatlar.....	222

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÖRNEK OLAYLAR VE ÇÖZÜMLERİ

I.	BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN MADDİ TAZMİNAT TALEPLİ DAVALARA İLİŞKİN PROGRESİF RANT USULÜ HESAPLAMA ÖRNEKLERİ.....	225
	OLAY 1 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (ERKEK).....	225
	OLAY 2 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (ERKEK-GERÇEK TARİHLİ)	230
	OLAY 3 MALULİYET SEBEBİYLE MADDİ TAZMİNAT TALEBİ (KADIN VE DIŞ ETKEN FAKTÖRÜ)	236
II.	DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEPLİ DAVALARA İLİŞKİN PROGRESİF RANT USULÜ HESAPLAMA ÖRNEKLERİ.....	242
	OLAY 1 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (EŞ VE TEK KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	242
	OLAY 2 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (EŞ, KIZ ÇOCUK VE ERKEK ÇOCUK HAK SAHİBİ)	252

OLAY 3 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (EŞ, ERKEK ÇOCUK, NİŞANLI KIZ ÇOCUK, KÜÇÜK YAŞTA KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	262
OLAY 4 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (EŞ, EĞİTİM GÖREN ERKEK ÇOCUK, İKİ KIZ ÇOCUK HAK SAHİBİ)	274
OLAY 5 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (KÜÇÜK YAŞTA ÇOCUK ÖLÜMÜ/ANNE-BABA HAK SAHİBİ)	285
OLAY 6 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (ERGİN ÇOCUK ÖLÜMÜ/ ANNE HAK SAHİBİ)	291
OLAY 7 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ (ÇOCUK ÖLÜMÜ HALİNDE ALTERNATİF ÇÖZÜM YÖNTEMİ).....	296
OLAY 8 ÖLÜM SEBEBİYLE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI TALEBİ ALTERNATİF ÇÖZÜM YÖNTEMİ.....	297

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AKTÜERYAL HESAPLAMA YÖNTEMİ

I. GENEL OLARAK.....	299
II. HAYAT ANNÜİTESİ ÇEŞİTLERİ.....	301
A. Tam Hayat Annüitesi	301
B. Dönemsel Hayat Annüitesi.....	301
C. Ertelenmiş Tam Hayat Annüitesi.....	302
D. Ertelenmiş Dönem Hayat Annüitesi	302
ÖRNEK OLAY VE ÇÖZÜMÜ.....	303
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	309